

Kurdi / كوردی Kurdi

latinisatsioon: kurmandži ladina tähestik (*Hawar* 1932)

Kurdi keele all mõistetakse mitut keelt. Pms Türgis, Süürias ja Armeenias kõneldakse **kurmandži** keelt, mida kirjutatakse ladina kirjas (Armeenias ka kirillitsas). Pms Iraagis ja Iraanis kõneldakse **sorani** keelt, mida kirjutatakse pärsia-araabia kirjas. Kurdi araabia tähestikus märgitakse ka peaaegu kõiki vokaale.

1	ا	ئا ^A	a	11	ر	(r) ^B	21	ک	k	31	ه	ه	h
2	ب		b	12	ز	z	22	گ	g	32	ه	ئه ^A	e
3	پ		p	13	ژ	j	23	ل	l	33		ئ ^D	i
4	ت		t	14	س	s	24	ل	(l) ^B	34	ی		y
5	ج		c	15	ش	ş	25	م	m	35	ی	ئی ^A	î
6	چ		ç	16	ع	'	26	ن	n	36	ئ	ئی ^A	ê
7	ح		h̄ (h)	17	غ	ğ (x̄)	27	و	w				
8	خ		x	18	ف	f	28	و	ئو ^A	u			
9	د		d	19	ف	v	29	و	ئو ^A	o			
10	ر		r	20	ق	q	30	وو ^C	û				

^A Kasutusel sõna alguses.

^B Tähed *r* ega *l* ei kuulu kurdi ladina tähestikku, vaid on kasutusel üksnes araabia kirja märkide ladina vastetena.

^C V.a sõna alguses.

^D Kasutusel üksnes sõna alguses, mujal jääb häälik araabia kirjas märkimata.

Märkused

- Erinevalt araabia keelest märgitakse konsonandi topeldust ka kirjas: گولله gulle.
- Araabia kirjaviis on korduvalt muutunud. Varem ei eristatud kirjas *î*-d ega *ê*-d; *ô*-d, *u*-d ega *û*-d; *r*-i ei märgitud või märgiti رر-ga; ei eristatud *l*-i; *a*-d märgiti ka ă-ga jne. Sporaadiliselt esinevad kurdikeelses tekstis ka araabia tähed ظ, ط, ض, ص, ذ, ث.
- Kurdi Akadeemia soovitusel on märkides *l*, *r*, *o*, *ê* *v*-kujulise diakriitiku asemel vahel kasutatud ka kriipsu märgi peal.
- Hawar*'i tavaversioonis puuduvad tähed *h̄* (→ *h*) ja *ğ* (→ *x* või *g*). Muudes ladina tähestiku versioonides esinevad paari *î* ja *i* asemel ka *i* ja *ı* ning *a* ja *e* asemel *ā* ja *a*.

Häälidus

c	[dʒ]	e	[æ]~[ɛ]	h̄	[h̄]	î	[i]
ç	[tʃ]	ê	[e]	i	[i]	j	[ʒ]

ł	[ɫ]~[ʎ]	ş	[ʃ]	x	[x]
r	[r]	u	[u]	ḫ	[χ]
ṛ	[r]	û	[u]	y	[j]

Vastavus kirillitsa ja ladina tähestiku vahel

А а	= a	З з	= z	П п	= p	Һ һ	= h
Б б	= b	И и	= î	П' п'	= [p ^h]	Һ' һ'	= ħ
В в	= v	Й й	= y	Р р	= r	Ҷ ҷ	= ç
Г г	= g	К к	= k	Р' р'	= ɾ	Ҷ' ҷ'	= [tʃ ^h]
Г' г'	= ḫ	К' к'	= [k ^h]	С с	= s	Ш ш	= ş
Д д	= d	Л л	= l	Т т	= t	Щ щ	= c
Е е	= ê	М м	= m	Т' т'	= [t ^h]	Ъ ъ	= i
Ә ә	= e	Н н	= n	У у	= û	Э э	= e
Ә' ә'	= [ʕ]	О о	= o	Ф ф	= f	Q q	= q
Ж ж	= j	Ӗ ө	= u	Х х	= x	W w	= w

Vastavus ladina tähestiku ja *yekgirtú* vahel

(Kurdi Akadeemia soovitus kurdi ühistähestiku loomiseks)

c	= j	ħ	= h'	ł	= ll	û	= ú
ç	= c	î	= í	ṛ	= rr	ḫ	= x'
ê	= é	j	= jh	ş	= sh		

Vastavus ladina tähestiku ja C. J. Edmondsi transkriptsiooni vahel

(Iraagi Kurdistanis kasutatud inglise transkriptsioon 1950. aastatel)

a	= ā	ê	= ē	o	= ō	û	= ū (ü)
c	= j	ħ	= ḥ (ḥ)	ṛ	= ɾ (ɾ)	x	= kh
ç	= ch	j	= zh	ş	= sh	ḫ	= gh
e	= a	ł	= ɫ (ɫ)	u	= u (ö)		